

Abstrakt

Vývoj užívání opioidů problémovými uživateli drog v ČR lze rozdělit na několik fází, počínaje obdobím po roce 1990 s nástupem heroinové epidemie a poklesu užívání pervitinu, následované proniknutím buprenorfinových preparátů na černý trh. V současné době přetrvává užívání buprenorfinu z černého trhu a roste užívání opioidních analgetik.

Teoretická část této práce se zabývala vývojem užívání opioidů v ČR po roce 1990 a trendy v průběhu let až do současnosti. V praktické části byla provedena průřezová studie, k sběru dat byl použit semistrukturovaný dotazník. Výzkumný soubor tvořilo 68 klientů, kteří užili někdy v životě opioidní drogu a kteří navštívili v průběhu prosince 2016 a února 2017 pražská kontaktní centra Drop In, o.p.s. a Stage 5, Progressive, o.p.s., kde probíhal nábor klientů do studie. Data byla vyhodnocena za použití deskriptivní statistiky.

Nejčastěji užitými opioidy v posledním měsíci byly Subutex®, Suboxone® a heroin, v menší míře opium a fentanyl. Braun, metadon, Vendal®, morfin a Addnok® byly užity pouze nárazově. Byla uvedena zkušenost s užitím opioidů Palladone®, Tramal®, Ravata® a kodeinu. Ve způsobu užití převažovala injekční aplikace. Nejčastějším způsobem získání pro Subutex®, Suboxone® a heroin byl nákup na černém trhu, metadon, fentanyl a Vendal® byly spíše dostávány, výroba převažovala u braunu a opia. Frekvence aplikací byla nejvyšší u Subutexu® (průměrně 2,6krát za den). Cena na černém trhu byla zjištěna pro heroin (100 Kč za 100 mg), Subutex® (75–150 Kč za 2 mg) a Suboxone® (50–150 Kč za 2 mg).

V závěru práce byla navržena doporučení pro praxi v otázce pokrytí a fungování substituční léčby a možného zlepšování harm reduction služeb vzhledem k míře rizikového užívání mezi klienty kontaktních center a rizikům spojeným s nově se objevujícími opioidy.

Klíčová slova

opioidy; vzorce užívání drog; opiátová scéna; opioidová scéna; kontaktní centra